

Nro. 24.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Martzius 24 - ik napján
1807-ik esztendőben.

B é c s.

E most folyó Böjtmás Havának 19 ik napján a' Kristus kínszenvedéseiről való elmélkedés végett esztendőnként a' Csász. udvari fő templomban tartatni szokott áhétatosságok reggeli hét órakor el kezdődvén estéli hat óráig meg nem szüntek , a' mellyeken Császárné Eő Felsége Ludovika Csász. Fő herczeg asszonyával, a' volt Insprucki Fejedelem Asszonnyal Ersébettel , néhai II. Jósef Császár testvér hűgával, és az itt lévő tsilagos dámákkal, különbkülönb órákon meg jelenvén buzgóan áhétatoskodtak.

Tek. Vass Vármegyének Fő Ispanságát a' Bat-

tyáni Herczegi Ház örökségül birván, a' Magyar Constitutio szerént, mindenkor az első szülött fiura szokott az szállani. Néhai Batthyán Lajos herceg halála után, első szülött fiának, ifjú korára nézve, tettett Eő Császári Királyi Felsőge nek, Nagy Méltóságú Sárvári és Felső-Vidéki Gróf Szecsényi Ferencz Csász. Kir. belső Status Tanátos Ur Eő Excellentiáját, Tek. Somogy Vármegyének mostani Fő Ispányát, azon Nemes Vass Vármegyének Fő Ispanságát viselő Administratorává tenni.

H a d i T u d ó s í t á s o k.

Mostanában semmi vagy Orosz, vagy Frantzia hivatal szerént való tudositást nem vettünk a' Lengyel Országgi tsatázó piatzokról, annál egyebet, a' mi a' Warsaui közönséges újság levelekben az Ostrolenka mellett Februar. 16-ik napján esett verekedésről környülállásosan elő adatik. — Ebben a' verekedésben Essén és Müller Orosz Generálisok személyesen is jelen vóltanak, a' kik minekutánna minden tsapat seregeiket magokhoz vonták, és Móldvából hat gyalog regementet kaptak volna segítségére, ennekfelette, Gróf Suwarow is a' vezérlésére bizatott 8000 emberrel magát hozzájok tsatólta, 's annál fogva az alattok való hadi nép 30000 főre szaporodott volna, Wysocki mellett olly feltétellel gyüllöttek öfve, hogy a' Franczia nagy Armádiának jobb szárnyát nyughatatlanságba ejthessék. Generál Savary, a' Marsal Lannes corpora mostani vezérjének értésére esvén e' dolog, és arról is bize-

nyos lévén, hogy az ellenség őtet meg támadni igyekezzon, **G a z a n** Generált eleibe küldötte, a' kiis mihelyt az Orosz sereg egy tsapatjára buk-
kant, azt mingyárt meg támadta, annak sok em-
bereit meg ölte, és nagy darab földre vissza haj-
totta. Azonban Ostrolenkára rohanván az ellen-
ség, az ott volt Fr. katonasággal üstökbe kapott,
egymást az útzakon hol előre, hol hátra üzték,
végtére vissza nyomattatván, azon Orosz Corpus
mellé tsatolta magát, melly **G a z a n** Generállal
álta! ellenbe volt. Ekkor mind a' két ármádia
hadi rendbe állittatván, a' közönséges verekedés
el kezdődött, mellyben mindentelől vissza veret-
tettek, és hátrálni kényszerítettek az Oroszok, a'
kik 2 zászlót, 6 ágyút, 's leg alább 1500 embert vesz-
tettek és hagytak a' tsata piatzon. Három óránál
tovább üzték őket a' Frantzia seregek. Sok Orosz
tisztok ölettettek meg, a' kiknek neveiket tudni
nem lehet. — Generál **S u w a r o w o n** veszedel-
mes seb esett. — De a' Frantzia részről is feles
völt a' veszteség. Brigadiros Generál **C a m p a**
n a, mingyárt az útközet kezdetében meg foszta-
tott életétől, — A' félni nem tudó Generál **O u**
d i n o t alatt, az esteli hajnalkor kezdődött lova-
sok közt támadt tsatában, kedves paripája agyon
lövetett. — **R i g a u d** Generált egy puska golyo-
bis érte, de a' rajta esett seb nem veszedelmes.
A' következett napon, mihelyt a' Fr. ármádia
szemei eleibe tünt az ellenség, azt mingyárt üző-
be vette, de csak hamar eszre vévén, hogy csak
néhány lovas lineából állyon, kergetésétől meg
szünt. — Minden faluhelységek, a' mellyeken a'
Frantzia hadi nép keresztül marsirozott, Orosz

hadi foglyokkal, és az ármadiától el maradtakkal dugva vóltanak.“

A' Frantzia Császári testörző seregek reser-
vája, avagy hátra hagyatott része, Páris-
ból Lengyel Ország felé való marsirozásában,
a' múlt Februarius 26-kán Berlinbe érkezett. —
Marsal M a s s e n a Warsauból a' nagy ármadia-
hoz hivattatott, és a' mint onnan tudósítatunk, az
ötödik Frantzia hadi sereg az ő kormányára fog-
bizattatni. — Az Olasz Országban lévő Fr. Ar-
madiának fő vezérjévé Generál St. C y r nevezte-
tett ki.

A' Prussziai Eylaui igen véres ütközetről,
az 5-ik Martziusi Berlini Telegraphus, a' többi
közt ezt is meg jegyzi. A' Franczia Csász. test-
örző lovas sereg kapitánya A n z o n i az Eylaui
verekedésben halálos sebbe esvén, a' tsata mezőn
maradt. Azoknak a' tiszt társainak, a' kik őtet
fel keresvén a' gyógyító házba vinni akarták, éle-
tének utolsó szempillantatjaiban így szóllott: Hagy-
gyatok béket kedves barátim, örömet meg halok
a' betsüllet ágyán, az ellenségtől nyert ágyuktól
körül vétettetve. Semmit sem sajnálok annyira,
mint azt, hogy a' Császárnak 's hazámnak többé
nem szolgálhatok. Ezeknek ajánlom végső sohaj-
tásimat s. a. t.

A' Báró B e n n i g s e n Generál Lajtinánt ve-
zérlése alatt lévő Orosz Armadiának, a' múlt Ja-
nuariusban történt tsatazásairól következő hi-
vatal szerént való tudósítást küldött azon vezér
Pétersburgba.

Jan. 7-ikén (az Orosz Kalendáriom szerént 19-
kén) két vadász kompaniából és 200 Kozákokból

álló hadi nép küldetett **W l a s t o w**-Obristlajtinánt vezérlése alatt **Surquitenbe**, melly az ott volt ellenséget éjjel meg támadván a' közül 100 embert le vagdalt, 18-at hadi fogságra ejtett. Részünkről 2 vadász katona és egy Kozák sebesített meg. — Januar. 8-ikán (az új Kalendarium szerént, 20-ikán) tudtára adattatvan Gen. Lajtinánt herczeg **G o l y c i n n a k**, hogy a' leg közelebb való faluhelységben **L a n h e i m e b e n** légyen az ellenség, egy Kozák tsapatot küldött oda, a' kik egy egész Fr. hufzár eskadront körül kerítvén, annak nagyokb részét öszve aprították, kapitányokat, két tisztet, és 59 köz embert fogságra ejtettek — Jan. 9-ikén (21-iken) az Orosz ármádia azokba a' kvártélyokba szállott bé, a' mellyekből az ellenség azon nap, reggeli 4 órakor, ki takarodván **S c h i p p e n b e i l i g** visszavonta magát. — Generál Major **M a r k o w** azon napon egy Fr. tisztet és 7 köz embert fogott el. — Gen. Major **B a r c l a i d e T o l l y** jelentése szerént, azon 50 főből álló patrollirozó Frantziák közül, a' kikre **B a u s e n** falu mellett a' Kozákok bukkantak, 20 embert le vágtek, egy all tisztet és 16 köz embert el fogtak.

Az Orosz Ármadiának fő hadi szállásáról **L i e b s t a d t b ó l** következő újabb tudósítások küldettek Jan. 21-ik napján (Febr. 2-ikán) — Jan. 14-ikén, (23-ikán) minekelötte Generál-Major **M a r k o w**, és Gen. Lajtinánt **G r. O s t e r m a n n**, a' kik közzül amaz az előjáró sereggel **Heilsbergbe** és **Guttstadtha**, e' pedig két osztály sereggel és a' Gen. Major **B a g g e w u t** tsupportjával **S e e b u r g b a** olly véggel rendeltettek, hogy

ott az ellenséget éjjel fel lármázzák, 's nyughatatlanságba ejtsék, oda ki indúltak volna, a' fő hadi szállásra olly jelentés küldetett, hogy azon helységekben az ellenség hirtelen ki takarodott. — Generál Major Barclai de Tolly arról tudósította a' fő vezért, hogy ő egy hufzárokból álló eskadront, és 60 kozákot Werigin fő Strázsamester vezérlése alatt vizsgálódásra ki küldvén, ez Panenheim városka mellett két Fr. dragonyos eskadronra talált, annak nagyobb részét le vagdalta, 's abból két kapitányt, és 25 köz embert el fogott. — Gen. Major Markow olly jelentést tett, hogy ő az elő sereggel (avantgardéval) Elditen helységhez jutván, és meg értvén, hogy Liebstadtban két Fr. dragonyos, egy hufzár regiment, és néhány 100 főből álló gyalogság legyen, de hogy a' töllök való félelem miatt magát hátrább vonnya, az ellenség után ment, azt a' nevezett városkából ki üzte, és azon alkalmatossággal 18 tisztet, a' kik közt egy Obristlajtinánt is vólt, és 291 köz embert ejtett fogságra, 300-at pedig meg ölt. Mennyi vesztesége lett legyen Gen. Major Markownak, ő még arról számot nem adott. Januarius 13-ikán (25-ikén) bizonyos tudósítást vett arról a' fő vezér, hogy Gen. Major Markow az elősereggel Liebstadtból ki marsirozván, az ellenséget, kinek 4000 főből álló serege magát Mohrungen felé vont, üzőbe vette, 's annak utóseregét (arriergardéját) utól érvén megtámadta, és noha a' Marsal Bernadotte corpusától számosan mentek annak segítségére, mindazáltal még is két versben verte azt vissza. Egy Orosz regiment ellen két Fr. regiment ment puska vé-

gire szegezett bajonetákkal; mindazáltal olly bátorsággal várta ez az Orosz sereg az ellenséget, hogy minekelőtte 20 lépésre lett volna attól, megfordultak 's hátra futottak a' Frantziák. De mivel mind jobban jobban mevekedett az ellenség száma, tanátsosabnak tartotta Gen. Major Markow a' kormánya alatt volt Orosz elősereget hátrább vonni, mint sem magát és hadi népét a' kétséges hadi szerentsére bízni.

Azonközben Gen. Lajtinánt Anrep halván az ágyú ropogást, a' lovasság egy részével az Orosz elősereg segítségére ment, az ellenséget ismét megtámadta, vissza verte, és 2 Fr. tisztet, 's 53 közembert fogott el. Ebben a' verekedésben, melyről semmi környülállásos tudósítást nem vett még a' fő vezér, az Oroszok résziről 500 embernél több el nem hullott, és sebet nem kapott; ellenben az ellenség veszteségét leg alább másfélezerre tenni lehet. Ezt a' hadi szerentsét kiváltképen való módon az Orosz ártilléria sebes tüzének és az Orosz gyalogság bajonettájának köszönni a' vezér. Azt mindazáltal felette sajnállya, hogy ezen verekedésben Gen. Lajt. Anrep, a' ki 2 hadi tisztel az ellenség meg vizsgálására ki menvén, egy bokorban rejtezett Frantzia stuttzos által homlokba lövetett, hasznos életétől meg fosztatott.

Gen. Lajt. herczeg Golyzin olly jelentést tett a' fő vezérnek, hogy az Orosz Császár Adjutánsa herczeg Dolgorucki Oberster meg értvén, hogy Marsal Bernadotte maga corpusának nagy részével Morungenből az Orosz elősereg ellen, a' Liebstadti úton ki rukkolt volna,

a' kormánya alatt volt Kurlandiai dragonyos regementnek három eskadronjával, az ellenség utóseregét meg támadta, abból sok embert le vagdalt, mintegy 100 köz embert el fogott, sőt a' Marsal Bernadotte tábori bagazsiáját is el rablotta. Herczeg Dolgorucky Obersternek ezen vitézítettét nagyon magasztallya a' fő vezér Gen. Lajt. Bennigsen. — Végtére Gen. Lajt. herczeg Golizyn arról tudósította a' fő vezért, hogy azon napon, t. i. Jan. 14-ikén (26-ikán) a' Dóni Kozákoknak vezérjek Grekow arról bizonyos tudósítást vévén, hogy Licka falu mellett légyen az ellenség, maga regementjének egy részével oda ment, az ott volt lovasokból és gyalogokból állott Fr. tsupportot meg támadta, annak nagy részét öfzve aprította, és két tisztet, 's 42 köz embert rabságba ejtett.

Török Birodalom.

Hogy nemtsak az Orosz Birodalomnak, hanem Nagy Britanniának is hadat izent légyen a' Fényes Porta, a' már nem újság, minden Konstantzinápolyi közönséges és magános tudósítások bizonyittyák. Ennek a' következő környülállás tétetődik leg főbb indító okává. A' Konstantzinápolyi Császári udvarnál volt Anglus követ Lord Arbuthnot, az Orosz követnek onnan lett el távozása után, igen mérges és fenyegetődözó szókkal élt a' Reis - Effendi ellen, olly bizodalomban lévén, hogy annál fogva a' Fényes Portát az Oroszok ellen indított háborútól el vonhattya. De ez előbbi feltétele mellett alhatatossan meg maradván, Lord Arbuthnot attól tartott, hogy néki is

a' hét tornyos várba fog szállás adattatni. Arra való nézve mind ő, mind a' Konstantzinápolyban vólt Anglus kereskedők titkon el készültek, fél-több jószágaikat éjjel a' canalisban vólt Anglus fregatra hordatták, azon hajó kapitányával tett egyet értésből hozzá fölöstökömmre mentek, és midőn ingyen sem vélték volna a' Muzulmannok, az Anglus követtel együtt onnan titkon el mentek. Mivel ezen történést világos had izenésre magyarázta a' Fényes Porta, azonnal Smirnába és több Török kikötőhelyekbe Tatárokat (igy neveztetnek ott a' kurirok) küldött oly parantsolattal, hogy az azokban találtató Anglus kereskedő hajók le árestaltattassanak, a' Dardanellákat jó védelmező állapotba helyheztettetni, és számos hajó sereget parantsolt ki készítettetni, mellyből 8 linea hajók már készen vannak.

A' Fényes Portának Orosz Birodalom ellen ki adott manifestuma, avagy hadizenő hirdetménye következő képen vagon: „A' leg régibb idők-től fogva, mindenkor a' békefényes traktáknak szoros meg tartásoktól függött az emberi társaságoknak tsendefségek és bátorságok, a' kik azt megszegik, zuzavart és sok rendeletlenségeket okoznak e' világban. Minden igazságot szerető fejedelem, minekelötte kéntelenségéből más Hatalmas-ság ellen háborút inditana, szorossan meg fontolja teendő lépéseit. De az Orosz udvar a' szomszéd hatalmasságokon uralkodni, 's azokat lenyomni meg szokván, a' másokkal szerzett traktákat többire meg törí, a' nemzeteknek törvényeit hitetlenül meg rontja; de kiváltképen való módon annak a' Fényes Porta ellen való ellenséges felté

telei közönségesen tudva vannak. Nemtsak meg nem esmérte azon baratságos engedőségnék becsét, mellyet minden előfordúlt alkalmatosságon a' Fényes Porta eránta mutatott, sőt inkább mindenkor bozsfzuságtétellel és gonoszsággal visszonozta azt. Semmi jussa nem vólt az Orosz Birodalomnak Krimiához; még is minden mesterségét arra fordította, hogy azon tartománynak függetlenségét el áshassa, 's abban zürzavart inditson, végtére a' békesség közepette számos hadi népet küldvén oda bé, azt erőszakosképen elfoglaltatta. A' mint közönségesen tudva vagyon, régtől fogva a' Fényes Porta Fejedelemsége alatt van Georgia; még is ezerféle utakon 's módokon annak polgári és politika jussaiba avatta magát az Orosz Birodalom, 's végtére azt is birtok alá vetette a' nemzetek törvénye ellen."

„Azok a' Conzulok, a' kiket a' kereskedés fedezése végett a' Török Országi városokba küldött, a' Fényes Porta tisztviselőit meg vesztegették, jobbágyait el tántoritották, és azon hajókezésbeli szabadsággal, melly egyedül a' kereskedés végett engedtetett nékiek, vissza éltek, Török jobbágyokat is hajókra raktak, 's az Orosz Birodalomba küldöttek. — A' Török jobbágyoknak és az Archipelagus szigetbéli hajóknak pátenseket osztogattak, 's annál fogva magokat sok Török hajóknak 's jobbágyoknak uraikká tették. A' Fényes Porta és Orosz Birodalom közt szerzett baratságos meg egyezés után, nagy reménységgel vólt az elsőbb az eránt, hogy az illy törvénytelen dolgokba az utolsóbb nem avattya magát ennekutánna. De nagyon meg tsalta a' Fényes Portát

a' reménység, mivel annál több ellenséges feltételeit mutatta az Orosz Birodalom, és annyira ment hitetlenségében, hogy a' maga frigyos Társának tartományaiban belső nyughatatlanságot gerjesztett, a' Szerviai lakosokat eltsábitotta, pártosságra indította, pénzel és hadi szerzőmokkal segítette, 's annál fogva istápjok 's kalauzok lónn.

„Egyszer arra kért magának szabadságot, hogy Georgiának fő városába Tiflisbe, ott lévő hadi népének eleséget küldhessen. Ezt is meg engedte a' Fényes Porta; de evvel a' szabadsággal is visszaélt az Orosz Birodalom, mivel nemcsak eleséget, hanem hadi népet, ágyukat és minden féle tábori eszközöket szállított ki a' Fazus folyóviz partjára, az Anakárai erősséget el foglaltatta, és újabb erősségeekkel szaporította meg. Midőn a' Fényes Porta, igaz jusson azt kívánta volna, hogy a' Pétersburgi Csász. udvar ezeket ne mivélné, a' Konstantzinápolyba volt Orosz követ mindenkor kétséges és meg nem határozott feleletet adott az ez eránt eleibe tett kérdésre.“

(A' többi következik.)

Franczia Birodalom.

Azon négy kérdéseket, a' mellyeket a' Fr. Fő Kormányzék az Izraeliták Parisi első Gyülekezésének eleibe terjesztett, már az oda való Szinegium is meghatározta. Az első kérdés a' sok feleségűséget; a' második a' feleségnek elhótsáttatását; a' harmadik a' Zsidóknak a' Keresztényekkel való öszve házasodásokat; a' negyedik a' más vallású polgárok eránt való egyeségeket tárgyazza.

Az első kérdésre ezt végzette a'Szinédrium. A'sok feleségüséget a' Móses törvénye ugyan meg engedte, a'mely engedelmet mindazáltal a'Rabbik mindenkor attól függesztették fel, ha a' Zsidó férfiú egynél több feleséget is tarthatott és táplálhatott. A' Zsidó nemzetnek napnyúgoton lett széllyel oszlattatása után, mindjárt magok által látták azt az Izraeliták, hogy ö nékiek az ő szokásaikat azon Statusoknak polgári törvényeikhez kell alkalmaztatni, a' mellyekben éltenek vala, és mingyárt akkor lemondottak a' sok feleségüségről. Ezen okból mondott a' 4790-ik esztendőben Wormatziában öszve gyült Zsidó Szinodus átkot azokra, a' kik egy feleségnél többet vennének. Arra való nézve azt végzi, 's azt parantsollya, sőt [vallásbéli törvényé teszi a' Nagy Szinedrium, hogy azokban a' Statusokban, a' mellyekben a' sok feleségüség a' polgári törvények által meg tilalmaztatva van, nevezetessen a' Frantzia Birodalomban es Olasz Országban, egy Izraelitának sem szabad egy feleségnél többet tartani, hanemha ötet a' polgári törvény az el választás által életben lévő feleségével való öszve köttetése alól felszabadittya, a' mely polgári el választást, a' vallásbéli el választásnak is követni kell.

A' másodikra olly meghatározást tett, hogy a' Frantzia és Olasz Országbéli Rabbinusok addig semmi végzést nem hozhatnak a' házas személyeknek egymástól való el válásokról, mig a' polgári törvények azt meg nem engedik, 's arról hivatal szerént nem tudósítják őket. A' mely Rabbinus a' Szinedriumnak ezen vallásbéli ren-

delését meg nem tartya, hivataljának folytatására magát érdemetlenné teszi.

A' h a r m a d i k r ó l olly végzést hozott, hogy az olly Zsidó és Keresztény személyek közt való öfzve házasodást, melly a' polgári törvények szerént megyen véghez, a' Zsidó törvények is helybe hagyják, állandó, és semmi átkot nem von maga után.

A' n e g y e d i k r e azt végzette a' Párisi Szinedrium, hogy minden Frantzia 's Olasz Országi, sőt minden tartománybéli Izraelitának kötelességében áll azon Statusnak jobbágyaival, a' mellyben ő lakik és él, jó egyességben és békességben élni, minden különböző vallású polgár társait szeretni, 's úgy nézni mint maga felebarátjait, kiváltképen azon okból, mivel azok is az ég és föld Teremtőjének esméri az Istent, és mivel a' Móses törvényének betüi és lelke is azt kívánják.

Ezen négy pontokon kívül még más fontos tárgyak is fordultak elő a' Nagy Szinedrium gyűlésében; nevezetessen azt uzsorálkodás, mellyről a' 2-ik Mártziusi ülésben igen gyökeres orátiót mondott a' Szinedrium mostani előülője S i n z h e i m D á v i d, mellyet a' Magyar Kurir tisztelt Olvasóival fummásan közleni méltónak tartjuk. A' tudatlanság és gyűlölség engedték meg, úgy m o n d, az Izrael népének az uzsoráskodást. De azt sem lehet tagadni, hogy a' mi hitünk sorsosi közzül is sokán a' törvény rendelésiről elfelejtkezvén, és az Izrael Istene fenyegetődzéseire semmit sem ügyelvén, uzsoráskodtak. Az uzsorálkodást tilalmazó törvény a' mérges kigyó tsipés éhez ha-

sonlítja azt, a' mellytől okoztatott seb eleinte nem fájdalmas, de minekutánna a' test ereibe a' mérég bé hat, öfzve vonásokat, 's halált okoz. Ezt az útálatos vétket ugyan menteni nem lehet, azt mindazáltal meg kell engedni, hogy az az Izráel 'népe hoffzas és kegyetlen üldöztetésének és széllyelhányattatásának következése. Mivel olly nemzetek közt éltek, a' kik a' meg világosodás nagymértékével ugyan ditsekedtek, de még is minden polgári és politicus jussoktól meg fosztották, a' közönséges hivataloknak viselésekre elégteleneknek tartották, és semmi kézi mesterséget gyakorlani nem engedték az Izraelitákat; végtére ezek is kénytelenek voltak tilalmas eszközökhöz nyúlni, a' szükség is arra kifizette őket. De ezen nyomoruságoknak, igazságtalanságnak, gyűlölségnek, és üldözésnek ideje már el mult, könnyörülő szemekkel tekintett a' maga népére az Izráel Istene, már mi is polgári jussokkal élünk, rajtunk áll, hogy azoknak minden köteleffégeit mi is bé töltsük, minden vétket és gonoszságot el távoztatni tartozunk; ezek között való az uzsorálkodás. Beszedjének végén az uzsorát az interestől megkülönböztette, és amazt törvénytelennek, ezt pedig törvényesnek tartotta. Mondott oratióját mindnyájan nagy meg elégedéssel hallották és vették, és a' Furtadó (Burdegálisi tudós birtokos Izraelita) javaslására következő három tzikkelyből álló végzést hozott a' Szinedrium: 1) Egy Zsidó sem vehet az olly hiti sorsosítól költsön adott pénzeért interest, a' ki azt a' maga familiájának táplálására vette fel költsön; ellenben 2) A' kereskedésre költsön adott pénzért interest venni

szabad, de csak annyit, a' mennyi abban a' Statusban, a' melyben lakik, a' törvény által meghatározott. — 3) És ezt mivelni nemcsak a' Zsidóval köteles a' Zsidó, hanem egyéb polgár társaival is.

Az Izraelitáknak polgári és politika tekintetéről avagy erányofságokról azt végzette ez a' Szinedrium, hogy minden Izraelita, a' ki Frantzia és Olasz Országban született, neveltetett, és azokban törvényes polgári jussokkal meg ajándékozott, a' maga vallasa által köteleztetik azon Statusokat, mint hazáját úgy tartani, azt védelmezni, a' törvényeknek engedelmeskedni, és magát minden tselekedeteiben a' polgári törvénykönyv intézetjeihez alkalmaztatni. Továbbá, hogy minden hadi szolgálatra felvétellett Izraelita egész katonasága alatt feloldoztatik a' vallásbeli kötelességektől.

Erre a' kérdésre: Kötelesek e' az Izraeliták magzatjaikat kézi mesterségekre taníttatni? azt végzette a' Szinedrium, hogy minden Izraelita, kiváltképen pedig a' Frantzia és Olasz Országbeliek, a' kik most polgári és politicus jussokkal élnek, kötelesek a' leg hatósabb eszközöket a' végre ki keresni, hogy a' munkához való szeretetet az ifjak' szivekbe beplántálhassák, 's őket a' szép és kézi mesterségeknek gyakorlásokra gerjeszthessék, melly szent vallásokkal is meg egyez, a' jó erköltsökre nézve szükséges, a' bazára nézve pedig igen hasznos, a' melly nélkül sok heverő emberek, és haszontalan polgárok találtatnak. Ennekfelette arra serkengette a' Párisi nagy Szinedrium a' Frantzia és O-

lász Országbéli Izraelitákat, hogy magoknak fekvő jószágokat szerezni igyekezzenek, a' mellyek leg alkalmasabb eszközök őket a' haza szeretetére gerjeszteni, és mindazoktól a' foglalatosságoktól, a' mellyek az embert polgári társaik előtt gyűlölségesekké, 's utálatosakká teszik, el vonni, és tellyes tehetségek szerént azon iparkodjanak, hogy azoknak magok eránt való felebaráti szereteteket, és betsültetéseket meg nyerhessék.

H i r a d á s.

A' K e r n e r és V o g e l Pesten lévő Mobiliák Fabrikájokban ismét mindenféle leg újabb módi, és a' jó ízéréshez alkalmaztatott mobiliák, avagy házi bútorok találatnak, a' mellyek tudniillik vagy a' tsinosságra, vagy a' haszonra szükségesek. Nevezetessen szép Kanapék, Pirutzok, Paphosok, nyugvó nyoszolyák, azokhoz tartozó székekkel egyetemben, Secretáriusok, iró Commódok, Toilettek, 's köntöstartó Almáriomok, jádzó-irómúlató asztalok, zófák, mindenféle nyoszolyák, egy szóval mind azok a' tárgyak, mellyek egy jól készült és mobiliált házhoz meg kívántatnak.

Továbba igen szép lusterek, falra való gyertyatartók, és lampások, rézből, üvegből, és fából valók meg aranyozva, vagy meg ezüstölve, a' legújabb módi rámakba tsinált tükrök, asztalon álló, vagy falon függő órák, nem különben, a' legfinomabb Florentziai Alabastrom kőből, és kristály üvegből való asztali készületek elegendők találatnak a' fent nevezett fabrikában.

Végtére mindenféle fából készült szobák padimentomozására megkívántató táblák, nem különben különbkülönbféle formájú szőnyegek fognak ennekutánna abban találatni. D. D. S.